

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

Ētikas padomes atzinums

Nr. 6/2021

Rīgā, 2021.gada 19.martā

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk – Biedrība) Ētikas padome šādā sastāvā: Ētikas padomes priekšsēdētājs Andris Ķēniņš, Ētikas padomes priekšsēdētāja vietniece Skaidrīte Lasmane, Ētikas padomes locekļi Guntars Līcis, Anna Peipiņa, Baiba Liepiņa, Daiga Sproģe, Aleksandrs Mirlins, Anda Rožukalne, Dita Deruma

konstatē:

[1] Biedrības valde 2021.gada 11.februārī saņēma AS RERE Grupa (turpmāk - Iesniedzējs) sūdzību par AS "Cits Medijs" 2021.gada 29.janvāra izdevumā publicēto rakstu "Viss bija tik caurspīdīgi" (turpmāk - Sūdzība).

[2] Sūdzībā norādīts, ka, Iesniedzēja ieskatā Sūdzībā norādītās publikācijas sagatavošanā pārkāpti Biedrības Ētikas kodeksa 4.1.punktā nostiprinātais godprātības princips, 4.4.punktā nostiprinātais faktu un viedokļu nošķiruma princips, 4.6.punktā nostiprinātais informācijas iegūšanas un izmantošanas princips.

Sūdzībā norādīts, ka raksta sagatavošanā Iesniedzēja sniegtās atbildes par rakstā aplūkoto problemātiku izmantotas selektīvi, maldinošā kontekstā, rakstā tendenciozi raksturota pilnsabiedrības "RERE BŪVE 1" darbība, kā arī neprecīzi interpretēti fakti par ģenerāluzņēmēja lomu būvniecības procesā, apakšuzņēmēju līmeņiem būvprojektā, kā arī ģenerālvienošanās ievērošanu būvprojektā.

[3] Biedrības valde Sūdzību nodeva izskatīšanai Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1.punktam.

[4] Biedrības valde 2020.gada 22.februārī lūgusi IR sniegt viedokli par Sūdzībā aplūkoto situāciju atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2.punktam.

Biedrība saņēma IR viedokli, kurā norādīts, ka IR ieskatā Iesniedzēja sūdzība nav pamatota. IR norāda, ka Sūdzībā aplūkotā publikācija ir daļa no plašāka pētījuma, kurā žurnāliste Indra Sprance meklē atbildi uz jautājumu, kāpēc Latvijā gausi krītas ēnu ekonomikas apjoms būvniecības nozarē.

IR norāda, ka Sūdzībā nav norādītas nepatiesas ziņas, kuras būtu atsaucamas, nav sniegts pamatojums, kas apliecinātu Sūdzībā norādīto Biedrības Ētikas kodeksa punktu pārkāpumu. IR norāda, ka Iesniedzēja gatavotās atbildes publikācijas sagatavošanā ir izmantotas, bet ne publicētas pilnā apjomā, jo to neprasa pētnieciskās žurnālistikas principi. IR vērs Ētikas padomes uzmanību uz faktu, ka Sūdzībā nav iekļautas skaidras norādes par Biedrības Ētikas kodeksā nostiprinātā faktu un viedokļu nošķiruma principa iespējamo pārkāpumu. Tāpat IR norāda, ka Sūdzībā nav pamatots, kuros publikācijas fragmentos saskatāmi sūdzībā norādītie Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpumi.

Ievērojot konstatēto, Biedrības Ētikas padome:

secina:

[5] Ētikas padome vērs uzmanību, ka nedz normatīvie akti, nedz Biedrības Statūti vai Ētikas kodekss nedod tai tiesības sniegt apstākļu juridisko vērtējumu un pārbaudīt Sūdzībā aplūkotās situācijas atbilstību normatīvo aktu prasībām. Biedrības Ētikas padome Sūdzībā norādīto vērtē atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa nosacījumiem.

[6] Izvērtējot Iesniedzēja Sūdzībā norādītos faktus, IR sniegto skaidrojumu, kā arī Sūdzībā aplūkoto publikāciju, Ētikas padome nekonstatē Sūdzībā norādīto Biedrības Ētikas kodeksā nostiprināto mediju ētikas principu pārkāpumus.

[7] Attiecībā uz iespējamo Biedrības Ētikas kodeksa 4.1.punkta pārkāpumu Ētikas padome norāda, ka Iesniedzēja viedoklis rakstā ir atspoguļots, taču pēc būtības pievienojas IR paustajam, ka žurnālista pienākums ir atspoguļot saņemtās informācijas būtību un izcelt svarīgāko, nevis publikācijā vārds vārdā publicēts Iesniedzēja viedokli.

Tāpat Ētikas padome nekonstatē, ka Sūdzībā norādītajā publikācijā būtu pārkāpts faktu un viedokļu nošķiruma princips, ievērojot, ka iespējamais principa pārkāpums Sūdzībā pamatots ar subjektīvā Iesniedzēja pārlicībā, taču, iepazīstoties ar Sūdzību un tajā aplūkoto publikāciju, Ētikas padome nekonstatē Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpumus.

Izvērtējot iespējamo Ētikas kodeksa 4.6.punktā nostiprinātā "Informācijas iegūšanas un izmantošanas" principa pārkāpumu, netika konstatēts, ka IR publikācijā būtu pārkāpti informācijas iegūšanas un izmantošanas vai faktu pārbaudes principi. Ētikas padomes ieskatā IR publikācija sasniedz tās mērķi - sniegt medija auditorijai ieskatu būvniecības nozares problemātikā. Ētikas padome nav konstatējusi, ka IR žurnālisti, gatavojot publikāciju, būtu rīkojušies pretēji Ētikas kodeksā nostiprinātajiem principiem, tostarp iegūstot informāciju gan no Sūdzības iesniedzēja, gan būvobjekta pasūtītāja, gan apakšuzņēmējiem, gan Valsts ieņēmumu dienesta kā uzraugošās iestādes.

[8] Vienlaikus Ētikas padome uzsver, ka medijiem ir jāpārlicinās arī par kopējo raksta būtību nemainošu faktu atbilstību patiesībai, tostarp aplūkotās personas pārstāvju amatam, pēc iespējas izvairoties arī no tādām kļūdām, kas nemaina konkrētā mediju materiāla būtību.

Ievērojot secināto, Biedrības Ētikas padome

atzīst:

- 1)** Iesniedzēja Sūdzībā norādītajā IR rakstā Biedrības Ētikas kodeksā nostiprināto principu pārkāpums nav konstatējams;
- 2)** Ētikas padomes atzinums nosūtāms Sūdzības iesniedzējam un informācija izplatāma atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punktam;
- 3)** Atzinums publicējams Biedrības interneta vietnē.